Jaarverslag 1987.

INHOUDSOPGAVE — Blz.

* * * * * * * * *
* * * * * * * *

Verslag van de Algemene Rekenkamer Aruba betreffende haar werkzaamheden tot en met 31 december 1987.

1. Algemeen.

1.1. Instelling

Met ingang van 1 januari 1986 heeft Aruba de status van land binnen het Koninkrijk verkregen. Ingevolge artikel 42, eerste lid van het Statuut voor het Koninkrijk diende de staatsinrichting van Aruba alsdan regeling te vinden in de Staatsregeling van Aruba. Deze Staatsregeling, welke in ontwerp werd vastgesteld met Afkondigingsblad Aruba 1985 no. 26, verkreeg met ingang van 1 januari 1986 de staat van landsverordening van Aruba, ingevolge artikel 2, eerste lid, van de Rijkswet tot vaststelling van enige overgangsbepalingen in verband met het verkrijgen van de hoedanigheid van land in het Koninkrijk door Aruba (Stb. 1985, 370).

In meergenoemde Staatsregeling wordt in artikel IV.5 gesteld, dat de Algemene Rekenkamer belast is met het onderzoek naar de doelmatigheid en rechtmatigheid van de ontvangsten en uitgaven van het Land. De Algemene Rekenkamer zal uit drie leden bestaan, de voorzitter daaronder begrepen, welke leden bij landsbesluit voor het leven worden benoemd (artikel IV.6, leden 1 en 2).

Uit de daartoe, conform de Staatsregeling, door de Staten van Aruba opgemaakte voordracht werden met landsbesluit no. 2 van 13 april 1987 benoemd:
tot voorzitter, de heer Drs. Robert Henriquez,
en tot leden, de heren Norman E. Henriquez en
Pablo A. Croes.

Bij afwezigheid of ontstentenis van de voorzitter zal deze worden vervangen door de heer Pablo A. Croes, als oudste lid in jaren,

conform artikel 14, lid 1 van de Landsverordening Algemene Rekenkamer (P.B. 1956, no. 35 zoals gewijzigd), welke landsverordening met A.B. 1985, no. 30 geldend is verklaard voor het land Aruba.
Bij het afsluiten van dit verslag had het College nog dezelfde samenstelling.

In tegenstelling tot de Algemene Rekenkamer van Nederland en die van de Nederlandse Antillen kent de Rekenkamer van Aruba nog geen plaatsvervangende leden, hoewel de meergenoemde Landsverordening Algemene Rekenkamer volgens lid 1 van artikel 1 voorziet in de aanwezigheid van twee plaatsvervangende leden. Conform de voorgeschreven procedure heeft de Rekenkamer dan ook dd. 5 juni 1987 Z.E. de Gouverneur ingelicht over de bestaande vacatures en aan de Staten aanbevelingslijsten doen toekomen. Op ambtelijk niveau vernam de Kamer daarna, dat geen plaatsvervangende leden zouden worden benoemd, aangezien de Staatsregeling van Aruba deze mogelijkheid niet kent. Een schriftelijke bevestiging hiervan bleef echter uit, waarop de Kamer zich dd. 20 november 1987 wederom tot de Staten heeft gewend. In dit schrijven werd erop gewezen, dat de Staatsregeling van Aruba weliswaar geen plaatsvervangende leden kent, doch dat anderzijds een zodanige benoeming ook niet wordt uitgesloten. Desgevraagd deelde de Griffier van de Staten eind februari 1988 mede, dat deze aangelegenheid enige vertraging had ondervonden, doch bij de Staten in studie was. Op deze plaats wil de Kamer er - volledigheidshalve - op wijzen, dat het tot heden kennelijk ingenomen standpunt om geen plaatsvervangende leden te benoemen wel in strijd is met de uitdrukkelijk op Aruba geldig verklaarde Landsverordening Algemene Rekenkamer (P.B. 1956, no. 35 zoals gewijzigd).

Het vorenstaande klemt te meer, daar sedert 26 november 1987 het lid Norman E. Henriquez ziek is en bij het afsluiten van dit verslag nog niet is teruggekeerd, hoewel vernomen is, dat zijn terugkeer thans niet lang meer op zich zal laten wachten. De Kamer heeft sedert genoemde datum dus slechts kunnen vergaderen met de voorzitter, één lid en de secretaris, en daardoor, strikt formeel, geen rechtsgeldige besluiten kunnen nemen. In dit verband moge worden verwezen naar artikel 15 van de Landsverordening Algemene Rekenkamer, waarin expliciet is voorgeschreven, dat de aanwezigheid van voorzitter, twee leden en de secretaris is vereist voor het nemen van rechtsgeldige besluiten.

Het zal duidelijk zijn, dat onder de gegeven omstandigheden ziekte, vacantie en andere werkzaamheden van de leden (zij doen het werk voor de Kamer als nevenactiviteit), strikt genomen, de naar buiten blijkende werkzaamheden van de Kamer onmiddellijk stop zetten. Dit is een uitermate onbevredigende situatie, waarvan de Kamer hoopt, dat hieraan op de kortst mogelijke termijn een einde kan komen.

1.2. Personeel.

Tot en met 1985 was de Algemene Rekenkamer Nederlandse Antillen belast met de controle op het geldelijk en materieel beheer van het toenmalige eilandgebied Aruba. Daartoe was ondermeer sedert augustus 1979 een bijkantoor van de Antilliaanse Rekenkamer op Aruba gevestigd, bemand door een hoofdcommies. Speciaal voor dit kantoor werd in januari 1982 een adjunct-accountant le klasse aangetrokken, die echter na afloop van zijn 3-jarige contract, in mei 1985 weer naar Nederland is teruggekeerd. In 1985 werd ook een secretaresse/administratieve kracht in de rang van klerk le klasse van Curacao naar Aruba overgeplaatst.

Desgevraagd werden beide betrokkenen bereid gevonden na 1 januari 1986 op Aruba te blijven, zodat de Algemene Rekenkamer Aruba toen wel enig personeel bezat, doch geen leiding in de vorm van een College en een Secretaris.
Door betrokkenen is getracht, zo goed mogelijk, doch uiteraard in zeer beperkte mate, de activiteiten van de Algemene Rekenkamer voort te zetten, waarbij weinig tot geen medewerking werd ontvangen van andere diensten en instellingen. Zoals reeds vermeld in paragraaf 1.1. werd eerst met een landsbesluit van 13 april 1987 een College benoemd. Op 23 april 1987 arriveerde op Aruba de heer W. van 't Sant R.A., oud-hoofd van de voormalige Eilandsaccountantsdienst, die bereid was gevonden op basis van een 1 tot 5 jarig arbeidscontract, op te treden als adviseur van de Regering, met als bijzondere opdracht "het oprichten en doen functioneren van een Arubaanse Rekenkamer". Na grondige bestudering van de aangelegenheid, waaronder de van toepassing zijnde wetten en na ampel overleg met alle betrokkenen heeft het College voorgesteld, de heer van 't Sant te benoemen tot Secretaris, hetgeen met ingang van 1 augustus 1987 is geschied en vastgelegd in landsbesluit van 28 januari 1988, no. 7.
Enige uitbreiding van personeel, waarbij voorlopig wordt gedacht aan een goed opgeleide - en aan een beginnende kracht, wordt vooralsnog noodzakelijk geacht. De voorbereidingen tot het aantrekken van deze krachten zijn inmiddels ter hand genomen. Ook zal op korte termijn moeten worden voorzien in de aanstelling van een registeraccountant, welke t.z.t. de huidige secretaris moet opvolgen. Daartoe worden de vijf Arubaanse krachten, welke met een studie-opdracht Accountancy momenteel in Nederland zijn, nauwlettend in het oog gehouden.

Ten slotte moet hier nog worden opgemerkt, dat tot heden achterwege zijn gebleven:

- de besluiten omtrent en uitbetaling van de voorgestelde renumeratie van de voorzitter en de leden;
- de schriftelijke arbeidsovereenkomst ten behoeve van de secretaris;
- het opnemen in de salarisschalen van de functie "Secretaris van de Rekenkamer".

1.3. Huisvesting.

Het in de vorige paragraaf genoemde bijkantoor van de Antilliaanse Rekenkamer was gehuisvest in twee kamertjes op de tussenverdieping van het Postkantoor te Oranjestad.
Als onderkomen van de Algemene Rekenkamer Aruba was het afkeurenswaardig te noemen, weshalve in eerste instantie pogingen werden aangewend, om een andere huisvesting te verkrijgen. Deze pogingen verliepen zeer moeizaam, doch uiteindelijk besliste de Ministerraad, dat de Rekenkamer zou worden ondergebracht in de z.g. oude bibliotheek in de Wilhelminastraat, welk gebouw geheel was gerestaureerd, mits één kamer ter beschikking zou worden gesteld van de Regering. Hoewel de Kamer, in verband met de aard van haar werkzaamheden, deze voorwaarde niet kon apprecieren, is ermede accoord gegaan. Begin september 1987 heeft de Kamer haar helft van het pand betrokken; de andere helft is bezet door de Raad van Advies. De gereserveerde kamer werd betrokken door een adviseur van de Regering, welke later gevolgd werd door een tweede adviseur.
Bij het schrijven van dit verslag zijn beide heren vertrokken naar een eigen kantoorruimte en hoewel gesteld kan worden, dat de verhouding tussen de adviseurs en het personeel der Kamer uitstekend was, blijft de Kamer het toch ongewenst achten, dat buitenstaanders binnen het kantoor van de Kamer gehuisvest zouden kunnen worden.

Overigens is de Rekenkamer momenteel zeer tevreden over haar huisvesting. Toch meent zij hierover nog een tweetal opmerkingen te moeten maken t.w.

- Na het pand in gebruik te hebben genomen, werd door het personeel van de Kamer nog een aantal tekortkomingen aan het pand geconstateerd. Hierover werd contact opgenomen met de Dienst Openbare Werken. Na zeven maanden en vier bezoeken van opzichters van deze dienst heeft de lijst van tekortkomingen nog steeds dezelfde lengte.
- Bij het inrichten van het kantoor der Kamer werd o.a. rekening gehouden met de "lease" van een fotocopieerapparaat. De Kamer had - uiteraard - bij het betrekken van het pand voldaan aan alle formaliteiten, zoals voldoende krediet op de begroting en een aan alle voorschriften voldoende aanvraag. Het is de Kamer dan ook niet duidelijk, waarom de afwikkeling van deze aanvraag zeven maanden heeft moeten duren.

2. Werkwijze van de Algemene Rekenkamer.

De taak en bevoegdheden van de Rekenkamer staan omschreven in de Landsverordening Algemene Rekenkamer (P.B. 1956, no. 35 zoals gewijzigd). Van deze landsverordening werd door de Kamer een uitvoerige studie gemaakt, onder meer om vast te stellen, of en in hoeverre de verordening aanpassing c.q. wijziging behoeft. Als resultaat van deze studie zal binnenkort een voorstel tot wijziging, uiteraard met toelichting, aan de Regering worden gezonden.

Ook na wijziging van de verordening zal het systeem erop gericht blijven, dat de Rekenkamer, voor wat betreft haar verklaringen, in grote mate steunt op de uitkomsten van de werkzaamheden van de Centrale Accountantsdienst en/of die van accountants, welke

controle opdrachten van de Arubaanse overheid hebben uitgevoerd. Uiteraard zal de Rekenkamer, daar zij een eigen verantwoordelijkheid heeft tegenover de Staten, zich door aanvullende werkzaamheden ervan overtuigen, dat deze uitkomsten betrouwbaar en volledig zijn. Deze werkwijze, welke ook elders in het Koninkrijk bij de Overheid wordt aangewend, voorkomt dure doublures in het controlewerk. Een vereiste is wel een goed bezette en goed werkende Centrale Accountantsdienst. In de loop van 1987 heeft de Kamer mede initiatieven genomen, opdat tegen het eind van dat jaar sprake kon zijn van een wezenlijke verbetering van de bezetting van de Centrale Accountantsdienst. Deze verbetering betrof het aantrekken van een directeur/registeraccountant en een waarnemend directeur/registeraccountant. Een ideale situatie qua personeelsvoorziening is hiermede nog niet bereikt, doch de Kamer zal blijven medewerken, om deze tenminste zo goed mogelijk te benaderen. Hiertoe zijn bij het schrijven van dit verslag reeds weer een aantal stappen genomen.

Vorenomschreven werkwijze brengt tevens met zich mede, dat de bezetting van het bureau der Rekenkamer relatief beperkt kan blijven. Gezien de korte tijd, dat de Kamer als instelling bestaat, wenst zij thans nog geen uitspraken te doen over de door de Kamer gewenste definitieve bezetting. Deze bezetting kan namelijk ook afhangen van de verwerking van de, bij de instelling van de Arubaanse Rekenkamer, bestaande achterstand. Een nadere specificatie van deze achterstand wordt in een volgende paragraaf aan de orde gesteld. Vooralsnog staat de Kamer met betrekking tot deze enorme achterstand een werkwijze voor ogen, welke naar haar mening weinig tot geen extra-personeel voor de Kamer zal vergen.

In tegenstelling tot vroeger, toen meerdere pogingen zijn gedaan om bestaande achterstanden weg te werken, waarbij altijd begonnen werd met de oudste niet afgedane rekening c.q. het oudste nog te maken jaarverslag, heeft de Kamer besloten in de eerste plaats aandacht te besteden aan de jaarrekeningen van het land Aruba, te beginnen met die van 1986. Het streven van alle betrokkenen, inclusief de Regering, om deze rekeningen binnen de daarvoor in de Comptabiliteitswet gestelde termijnen gereed te hebben, heeft de waardering van de Rekenkamer. Zij meent dan ook alle medewerking te moeten geven, om dit streven te doen slagen, ook al betekent dit, dat de rekeningen - zeker de eersten - niet of niet geheel zullen kunnen worden goedgekeurd. De oorzaken van het niet - goedkeuren zou dan gelegen kunnen zijn in de saldi e.d., welke in het verleden d.w.z. voor 1 januari 1986 zijn ontstaan, destijds in eilandsrekeningen zijn opgenomen, en van jaar tot jaar overgebracht zijn naar een volgend dienstjaar. Deze saldi e.d. zullen ongetwijfeld nooit meer geheel kunnen worden uitgezocht, maar zij zijn er wel - soms mede - de oorzaak van, dat niet kan worden vastgesteld, of de huidige rekeningen - te beginnen met 1986 - wel een juist beeld geven van de financiele gang van zaken bij het land Aruba. Wil men dus ooit een deugdelijke administratie op gezonde basis hebben, dan zal de huidige administratie grondig ontdaan moeten worden van alle onverklaarbare saldi, verschillen e.d.. In nauwe samenwerking met de Centrale Accountantsdienst en de Directie Financien zal worden getracht deze opschoonoperatie op de kortst mogelijke termijn te doen plaatsvinden, waarbij uiteraard wel enig onderzoek zal worden gedaan naar afkomst, juistheid en volledigheid van de betreffende posten,

maar waarbij snelheid van opruiming uiteindelijk de voorrang zal krijgen boven de juistheid van het opgeruimde. Oude Saldi, welke niet op zeer korte termijn kunnen worden uitgezocht, dienen ten gunste/laste van vorige dienstjaren te worden gebracht en op deze wijze permanent uit de lopende administratie te worden verwijderd. Uiteraard zal van deze verwijderde bedragen wel een afzonderlijke vastlegging worden vervaardigd. Het slagen van deze operatie, waarvan de Kamer meent, dat zij toch nog wel enige tijd zal nemen, o.a. omdat de lopende rekeningen de voorrang blijven behouden, heeft mede tot voordeel, dat de lopende administratie en het opstellen van jaarrekeningen aanzienlijk gemakkelijker zal gaan verlopen.

Hoewel de uitvoering van het voorgaande niet tot de taak van de Rekenkamer kan worden gerekend, heeft de Kamer besloten, dat, gezien de achterstanden en de slechte toestand van de administratie, een actieve medewerking van de Kamer noodzakelijk is. In dit kader moet ook worden gezien de benoeming van de secretaris - weliswaar op persoonlijke titel - in de door de Regering ingestelde commissie wijziging Comptabiliteitsverordening en -besluit.

3. Achterstanden.

Tot het verkrijgen van de Status Aparte door het land Aruba per 1 januari 1986 was de Algemene Rekenkamer van de Nederlandse Antillen belast met de controle van het geldelijk en materieel beheer van het eilandgebied Aruba en van de toenmalige landsdiensten op Aruba. Deze Rekenkamer heeft in de loop der jaren ook te kampen gehad met ernstige personeelsproblemen, evenals de andere controlerende diensten, waardoor de steeds oplopende achterstanden in het verleden nog een extra-dimensie kregen.

Naar van juridische zijde werd vernomen, moet het land Aruba gezien worden als de rechtsopvolger van het eilandgebied Aruba. Voor de Algemene Rekenkamer Aruba houdt dit in, dat een modus zal moeten worden gevonden, om de voor het voormalige eilandgebied Aruba bestaande achterstanden ten aanzien van de Rekenkamer-werkzaamheden, weg te werken. Deze modus is nog niet gevonden c.q. nog niet voldoende uitgewerkt, om hiervan in dit verslag reeds melding te kunnen maken. De plaats in de planning der werkzaamheden ten behoeve van deze achterstanden is in de voorgaande paragraaf reeds aangegeven.

In het onderstaande zal dan ook worden volstaan met het opsommen van de resultaten der verschillende werkzaamheden - voor zover deze in het openbaar zichtbaar worden - en de mate, waarin deze werkzaamheden achterstallig zijn.

a. Jaarverslagen van het land Nederlandse Antillen.
De Rekenkamer Nederlandse Antillen heeft deze jaarverslagen gereed tot en met het dienstjaar 1983. In juli 1987 werd een verslag uitgebracht over de jaren 1981/1982/1983, waarin ook werd gerapporteerd over de toenmalige landsdiensten op het eiland Aruba, welke sedert 1 januari 1986 behoren tot het land Aruba. In een bespreking met de Rekenkamer Nederlandse Antillen werd medegedeeld, dat - nog in 1987 - een verslag zou verschijnen over dezelfde hogergenoemde landsdiensten wat betreft de dienstjaren 1984/1985. Daarmede zou dan een gedeeltelijke aansluiting zijn verkregen met het onderhavige verslag, zij het dan, dat eerst in april 1987 de Arubaanse Rekenkamer werd opgericht.

b. Jaarverslagen van het eilandgebied Aruba.
Over het toenmalige eilandgebied Aruba heeft de Antilliaanse Rekenkamer dd. 16 oktober 1981

een verslag der werkzaamheden uitgebracht over de dienstjaren 1978/1979/1980. Verdere verslagen konden niet worden gevonden. Het moet onmogelijk worden geacht, dat alsnog de ontbrekende verslagen zullen kunnen verschijnen.

c. Verklaringen van bevinding bij de jaarrekeningen van het voormalige eilandgebied Aruba.

Ingevolge artikel 45 van de Comptabiliteitsvoorschriften Eilandgebieden behoren bij de jaarrekeningen der algemene dienst en die der bedrijven overgelegd te worden een verklaring van bevinding, alsmede een rapport bevattende de bedenkingen en opmerkingen van de Algemene Rekenkamer. Een verklaring en rapport als hiervoor bedoeld werden dd. 3 oktober 1984 door de Antilliaanse Rekenkamer afgegeven bij de rekeningen van de

Algemene Dienst, dienstjaar 1972
Telefoondienst, dienstjaar 1972
Dienst Openbare Werken, dienstjaar 1972

Deze rekeningen werden overigens niet goedgekeurd; een verklaring en rapport betreffende het Water- en Energiebedrijf (W.E.B.) en het Administratiebureau Ontwikkelingsprojecten (A.B.O.), dienstjaar 1972 bleven achterwege, omdat van deze bedrijven geen definitieve rekeningen beschikbaar waren. Hierna werden door de Antilliaanse Rekenkamer geen verklaringen meer afgegeven.

Zoals in de voorgaande paragraaf reeds werd opgemerkt, werken de saldi van deze eilandsrekeningen door tot in de administratie van het land Aruba, zodat de noodzaak bestaat, tenminste aandacht te besteden aan de achterstallige jaarrekeningen, opdat oude saldi zo goed mogelijk in de landsadministratie kunnen worden verwerkt. De wijze, waarop dit dient te geschieden, moet nog nader worden uitgewerkt. De betreffende jaarrekeningen, derhalve die van de jaren 1973 t/m 1985 zijn overigens beschikbaar, zij het, dat dit niet

in alle gevallen de definitieve rekeningen betreft. De jaarrekeningen algemene dienst over de jaren 1984 en 1985 werden de Rekenkamer in tweede helft van 1987 toegezonden.

In dit verband zij ook nog opgemerkt, dat het slot van de rekening, dat, conform meergenoemd artikel 45 van de Comptabiliteitsvoorschriften Eilandgebieden, eveneens jaarlijks diende te worden vastgesteld door de Eilandsraad, sedert de rekening van het dienstjaar 1960 niet meer aan de Eilandsraad is voorgelegd.

d. Verslagen m.b.t. de controle op de uitgaven voor het Meerjarenplan Nederlandse Antillen, projecten Aruba.

De Rekenkamer Nederlandse Antillen heeft dd. 12 juli 1985 het laatste verslag over dit onderwerp uitgebracht. Dit betrof de controle op de uitgaven tot en met 1982 met uitzondering van de uitgaven op het project Containerfaciliteiten. Over laatstgenoemd project is door de Antilliaanse Kamer nog geen verslag uitgebracht.

De Algemene Rekenkamer Aruba zal deze controle gaan overnemen vanaf de uitgaven over 1983 en voor de Containerfaciliteiten vanaf de uitgaven over 1981. Verslagen van A.B.O. en de controleverslagen van een particulier accountantskantoor zijn beschikbaar tot en met het dienstjaar 1986.

4. Financiele administratie.

Het land Aruba heeft een financiele administratie, waarin de bank-, giro- en kasrekeningen, de rekeningen "Ontvangsten grootboek" per jaar en "Uitgaven grootboek" per jaar, de rekeningen-courant der bedrijven en de z.g. tussenrekeningen een sluitend geheel vormen. Het is de Kamer echter opgevallen, dat op de z.g. tussenrekeningen vaak grote tot zeer grote saldi voorkomen.

Gebleken is, dat in (te) veel gevallen geen verklaring d.w.z. geen sluitende specificatie van deze saldi kan worden verstrekt. De mogelijkheid moet dan ook niet uitgesloten worden geacht, dat bepaalde bedragen ten onrechte op deze tussenrekeningen voorkomen en eigenlijk moeten worden geboekt op ontvangsten c.q. uitgaven van enig dienstjaar en verantwoord in de jaarrekening van dat dienstjaar. De Rekenkamer moet erop aandringen, dat ten spoedigste een onderzoek wordt ingesteld naar de herkomst van deze saldi, en dat gezorgd wordt, dat de bedragen - waar nodig - verantwoord worden ten gunste c.q. ten laste van de posten, waarop zij thuishoren.

Ter illustratie van het vorenstaande moge worden gewezen op de tussenrekeningen 310 en 331, waarop per 31 december 1985 saldi voorkwamen van respectievelijk Debet Afl. 158.562,20 en Credit Afl. 446.730,71. Dezelfde saldi kwamen op deze rekeningen nog steeds voor per 31 juli 1987. Tussenrekeningen kunnen voorkomen met een saldo, doch na verloop van korte tijd moeten deze saldi verdwijnen. Vorenstaande voorbeelden wijzen derhalve op een verkeerd gebruik van deze rekeningen.

5. Telecommunicatiebedrijf Aruba (Setar).

Met A.B. 1985, no. 49 werd vastgesteld de ontwerp-Landsverordening houdende oprichting van het Telecommunicatiebedrijf Aruba.
Het bedrijf bezit rechtspersoonlijkheid; wordt bestuurd door een directeur en een raad van bestuur, waarvan voorzitter en leden voor ten hoogste drie jaren door de Gouverneur worden benoemd. Begroting en jaarrekening worden aan de Minister van Vervoer en Communicatie ter goedkeuring aangeboden en daarna aan de Staten ter kennisneming overgelegd.

Op vordering van de Algemene Rekenkamer moeten aan haar periodieke overzichten van het gehele geldelijke beheer en van de vermogenstoestand van het bedrijf, alsmede de accountantsrapporten worden overgelegd.

In de loop van 1987 heeft Setar de levering en de bouw van een sateliet grondstation gegund. Deze gunning gaf de Rekenkamer aanleiding, nadere aandacht aan deze gunning te besteden. Daarbij werd vernomen, dat de Minister van Vervoer en Communicatie eveneens aandacht aan deze aangelegenheid had gegeven en een kantoor van registeraccountants opdracht had gegeven een nader onderzoek in te stellen naar

- de besluitvormingsprocedure vanaf de aanbesteding;
- het mogelijk uitlekken van informatie;

en aanbevelingen te doen tot mogelijke verbeteringen in verband met het vorenstaande.

Uit de resultaten van vorengenoemd onderzoek bleek het volgende:
Hoewel het hier een inschrijving op uitnodiging betrof met een officiele opening der offertes op een vastgestelde datum en uur, was er geen sprake van een intern vastgestelde en voorbereide procedure. Van de opening van de biedingen is geen proces-verbaal gemaakt, noch enigerlei andere vorm van verslag.
Technische- en financiele evaluatie heeft plaatsgevonden door groepen personen, voor wat betreft de technische evaluatie inclusief onafhankelijke deskundigen. Vergaderingen van deze groepen, welke regelmatig plaatsvonden zijn nooit genotuleerd.
Er zijn over de technische evaluatie interim rapporten, welke later zijn samengevoegd tot een definitief technisch rapport, hetwelk echter geen eenduidige aanbeveling geeft over de gunning. De accountants hebben uiteraard de technische evaluatie niet kunnen beoordelen.

De financiele evaluatie door een apart team betrof oorspronkelijk uitsluitend de financiering van het projekt. Tussen dit team en de groep van de technische evaluatie is over de prijs geen overleg gepleegd. Het technisch team heeft de kostenvergelijking gemaakt. Bij dit alles is slechts gebruik gemaakt van de originele biedingen aangevuld met door Setar gevraagde nadere specificaties en informaties. Op 17 augustus 1987 is in een vergadering van alle betrokken Setar functionarissen intern de voorkeur uitgesproken voor een bepaalde offerte, zonder dat op dat ogenblik een vergelijking beschikbaar was van de financiering op basis van de werkelijke contractprijzen. Ook van deze vergadering zijn geen notulen gemaakt. Eén dag later is in een vergadering van de Raad van Bestuur besloten de hiervoor bedoelde offerte te accepteren. Volgens de toen wel gemaakte notulen waren daarbij, behalve de Raad van Bestuur, eveneens aanwezig de directie Setar, twee leden van de evaluatieteams en de Minister van Verkeer en Communicatie. Na de vergadering van 17 augustus heeft de directie de voorkeur der vergadering met bijbehorende criteria vastgelegd in een brief aan de Minister. Deze brief zou de volgende dag aan de Minister worden overhandigd, hetgeen niet is geschied. De accountants voegen hieraan nog toe, dat de brief een aantal criteria bevat die niet zijn genoemd in het z.g. "Request for Proposal".

De Rekenkamer concludeert uit het rapport, dat het weinig zin heeft, thans nog verder op deze aangelegenheid in te gaan, daar iedere betrokkene heeft moeten putten uit zijn/haar geheugen wegens gebrek aan adequate vastleggingen. Men heeft deze zaak te lichtvaardig aangepakt, zowel wat betreft de procedure zelf als de uitvoering daarvan, ook

ten aanzien van de zorgvuldigheid met betrekking tot de beschikbare gegevens. De aanbevelingen van de accountants dienen dan ook zonder verwijl te worden uitgevoerd.

6. Ontvangerskantoor.

De periode vóór 1986 kenmerkte zich voor dit kantoor als een periode van veel veranderingen in de geautomatiseerde administratie, mede in verband met de plannen om over te gaan op een nieuwe computer en een geheel nieuw systeem (on-line) n.l. met gebruik van terminals.
De sinds begin 1978 plaatsgevonden ingrijpende veranderingen in de verwerking van de uitgavenadministratie en later van de ontvangstenadministratie leverden nog moeilijkheden op waardoor de toenmalige Eilandsaccountantsdienst (E.A.D.)/Centrale Accountantsdienst (C.A.D.) haar begeleiding moest blijven verlenen. De oude machines gaven veel hoofdbrekens; veel fouten en traagheid. De schrikbarende toename van de bedragen aan kasverschillen kan wellicht gedeeltelijk hieraan worden toegeschreven.
De door Servicio Central di Computacion (SCC.) geproduceerde administratieve gegevens zoals restantlijsten, grootboeken etc. kwamen met grote vertraging klaar. De positieve verwachting met betrekking tot aangebrachte verbeteringen in de administratie o.a. de vereenvoudiging van de samenstelling der openstaande Machtigingen tot ontvangst (MTO's), welke een gunstig effect op het werk van de interne controle en de invorderingsactiviteiten moest geven, bleven uit. Afstemmingen door de afdeling Interne Controle konden slechts met grote vertraging plaatsvinden, waardoor de maandafsluitingen steeds op zich lieten wachten en het uitstaand saldo van de belangrijkste belastingen bleef toenemen.

Het met dwang invorderen kon slechts gedeeltelijk geschieden, omdat de deurwaarders alleen achterstallige directe belasting mochten vervolgen en er werden weinig beslagen gelegd; de invordering had dus niet veel succes.

De totale ontvangsten van de belangrijkste belastingen gaven in de periode t/m 1982 een stijging te zien tot Afl. 270.4 miljoen om vervolgens te dalen tot Afl. 118.1 miljoen in 1985; deze scherpe daling was voornamelijk het gevolg van veel lagere Lago-uitkeringen en tenslotte het geheel wegvallen hiervan.
De uitstaande saldi bleven gestadig toenemen van Afl. 64.7 miljoen in 1981 tot Afl. 175.2 mil joen in 1985 (exclusief de Lago-belastingen ad. Afl. 148 miljoen). De stijging van de uitstaande saldi wijst dan ook op een niet voldoende effectief invorderingsbeleid.

In de hierboven geschetste situatie kwam na ingang van de Status Aparte weinig tot geen verandering. De reeds jaren bestaande plannen om tot een eliminatie van de Cashier Notice Cards (CNC) over te gaan, werden urgenter gezien de steeds slechter werkende machines.
Dit was ook het geval met de planning om tot een reorganisatie van het Ontvangerskantoor te komen. De ook reeds jaren bestaande huisvestingsproblemen werden nu actueler, mede in verband met de overgenomen ex-onderdelen van het land Nederlandse Antillen.
Zo werd door de Regering in 1986 besloten dat het Ontvangerskantoor (vroeger rechtstreeks ressorterend onder de gedeputeerde van Financien; nu onder de Directeur der Belastingen) in het nieuwe kantoorgebouw aan de Paardenbaaistraat, samen met de andere kantoren van het ministerie van financien zou worden gehuisvest. De voorbereidingen voor het invoeren van het nieuwe systeem waren toen in een vergevorderd stadium.

Een organisatie-onderzoek medio 1986, wees uit dat er een nieuwe structuur voor het Ontvangerskantoor moest komen en gaf dan ook haar aanbevelingen c.q. voorstellen hiervoor. Deze voorstellen zijn door de Regering aangenomen.

Begin november 1987 nam de Ontvanger zijn intrek in het nieuwe kantoor en werd een aanvang gemaakt met het gebruik van het on-line systeem.

Eind 1987/begin 1988 is door de Algemene Rekenkamer een onderzoek ingesteld naar de activiteiten en de administratieve organisatie van het Ontvangerskantoor. Bij dit onderzoek is geen aandacht geschonken aan de juistheid van de verantwoording der ontvangsten.

Hieronder volgt een opsomming van haar bevindingen. De Kamer wil evenwel hierbij opmerken dat de organisatie nog aan vele veranderingen onderhevig zal zijn. Ten tijde van het onderzoek functioneerde dit kantoor nog niet helemaal volgens de nieuwe structuur en was men nog bezig met het bemannen van de diverse functies, o.a. door het eind 1987 ingevoerde nieuwe verwerkingsysteem (on-line met terminals).

Afdeling Invorderingsadministratie.

Op deze afdeling komen alle in- en uitgaande stukken met betrekking tot de produktie van de Servicio Central di Computacion (SCC) binnen, de zgn. invorderbaarstellingen (belastingen en overige vorderingen) en opdrachten (correcties etc.) aan de Servicio Central di Computacion (SCC) voor deze afdeling.

Registratie van bedoelde gegevens in het in gebruik zijnde kaartenbestand en de afstemming hiervan met bepaalde produktie-lijsten moeten maandelijks plaatsvinden. Tussen de diverse lijsten worden de nodige verbanden gelegd, waarbij eventuele correcties dagelijks ter verwerking naar de Servicio Central di Computacion moeten worden gebracht.

Indien men rekening houdt met het grote aantal stukken dat hier dagelijks binnen komt en die persoonlijk door de Chef Administratie afgewerkt moeten worden en vervolgens naar de diverse andere afdelingen verstuurd moeten worden, is het onnodig te zeggen dat bij afwezigheid van de Chef van de Afdeling het werk zich hier zal opstapelen.
De toestand wordt nog kwetsbaarder wanneer later de rest van de taken van het land Nederlandse Antillen ook onder zijn toezicht/leiding komen te staan. Voorzieningen om dit tegen te gaan waren tijdens het onderzoek nog niet getroffen. Dit is dan ook onder de aandacht van de Ontvanger gebracht. Voorts moet worden opgemerkt dat gebleken is dat nog geen systematisch toezicht op de afwikkeling van de openstaande posten wordt gehouden. De restantlijsten worden dan ook niet regelmatig gebruikt.

Afdeling Comptabiliteit.

Deze afdeling is belast met de grootboekadministratie, tw. het rubriceren en journaliseren van de kas- en bankontvangsten. Momenteel wordt dit werk door slechts één persoon uitgevoerd, die ook de enige is, die ermee bekend is. De toestand is dus kwetsbaar voor achterstanden. De uitgavenadministratie wordt vanaf augustus 1987 door Directie Financien bijgehouden.

De Kasafdeling.

Deze afdeling beheert het kasgebeuren, d.w.z. de loketten waar tegenwoordig terminals zijn geplaatst (systeem on-line), de kassiers en een stuk administratie voor verwerking van de betalingen per bank van de algemene dienst en de bedrijven.

Het is nu bij dit laatstgenoemd gebeuren dat moeilijkheden zijn ondervonden en achterstanden zijn ontstaan in de verwerking van de bankbetalingen.

De toestand verergerde toen ook de bankbetalingen die verwerkt moeten zijn in verband met afsluitdata (Setarrekeningen etc.) niet tijdig in de administratie verantwoord werden. De reacties van de zijde van het publiek bleven dan ook niet uit.
Als reden voor de trage verwerking kunnen worden genoemd:

- het vaak ontbreken van de persoonsnummers op de betaalstukken van de bank (de gehele administratie is gebouwd op het gebruik van de persoonsnummers);
- de omschrijving op genoemde bankstukken is summier;
- de toegenomen omvang van het aantal mutaties.

Begin 1988 kon men door overwerken de afgelopen achterstand inlopen. Hierbij moet worden opgemerkt, dat indien echter de omvang van de mutaties nog verder toeneemt of geen mogelijkheid wordt gevonden de boekingen te versnellen, na enige tijd ongetwijfeld weer achterstand zal ontstaan. De Ontvanger heeft in verband met het zoeven vermelde met de banken tot een regeling willen komen, dat de op de diverse banken ontvangen bedragen door hen zelf direct op diskettes worden gezet. Bij het schrijven van dit verslag was men nog aan het onderhandelen hierover, men was slechts geslaagd de gegevensverstrekking van de banken wat te verbeteren door het laten vermelden van een aantal sleutel-gegevens op de desbetreffende nota's.

Met betrekking tot de normale kasbetalingen is geconstateerd, dat er evenals vroeger (onder het oude systeem) weer lange rijen mensen voor de loketten staan. Was dit vroeger veroorzaakt door de oude machines en het gebruikte systeem, thans ligt het aan de response-tijd van de computer, die veel te lang is.

Pogingen gedaan door de Servicio Central di Computacion (SCC), om toch wat tijd te kunnen winnen mochten tot heden niet baten.
De Kamer vraagt zich af, of hier nu niet de aanschaffing van een computer met een grotere capaciteit overwogen moet worden.

Met betrekking tot deze afdeling wil de Kamer verder nog op een drietal punten de aandacht vestigen.

a. Kasverschillen Subkassiers.
Het totaal bedrag aan kasverschillen (tekorten) van de gezamenlijke subkassiers beliep eind januari 1988 een bedrag van ca. Afl. 22.000,-.
Dit bedrag is in de loop der jaren ontstaan, zonder dat ooit enige poging is gedaan, om de oorzaken hiervan op te sporen, of tot een afrekening te komen, zoals is voorgeschreven.
De Ontvanger was hierover van mening, dat zeker een groot deel van deze verschillen aan de slechte werking van de oude machines kan worden toegeschreven. De Kamer acht dit niet geheel uitgesloten, doch vraagt zich af, waarom hiervan dan niet eerder werk is gemaakt.
In ieder geval wil de Kamer ernstig erop aandringen, dat voor deze aangelegenheid een oplossing wordt gevonden, dat deze oplossing ook wordt uitgevoerd, en dat kasverschillen voortaan dagelijks worden geregeld.

b. Beveiliging van de kas.
De Kamer is van mening dat hieraan nog het één en ander kan worden gedaan, ofschoon de bouw van dit kantoor bepaalde eenvoudige beveiligingsmaatregelen bemoeilijkt.

c. Hoofdkassier.
De Kamer vraagt zich af, of de hoofdkassier met zijn huidige werk nog een volle dagtaak heeft, sedert het uitbetalen van declaraties en bevelen tot betaling is overgegaan naar de Directie Financien.

Massale invordering.

Tot de taak van deze afdeling behoort een reeks van werkzaamheden, waarvan als voornaamsten kunnen worden genoemd:

1. de registratie van ontvangen invorderbaarstellingen belastingen en machtigingen tot ontvangst (resp. kohieren en MTO's).
2. Expeditie van de aanslagbiljetten belastingen en oproepbriefjes MTO's.
3. Werkzaamheden met betrekking tot de controle op het uitbetalen c.q. verrekenen van restituties (Belastingen).
4. Het laten maken van aanmaningen en dwangschriften.
5. Afgeven van vertrekslips.
6. Het verstrekken van informatie aan het publiek.

Ten aanzien van het derde en het zesde punt, is geconstateerd dat er vaak lange rijen van personen voor het loket staan. De oorzaak hiervan moet worden gezocht in het feit dat slechts één persoon dit onderdeel verzorgt en op de afdeling slechts één terminal wordt gebruikt. Het uitbreiden van het aantal terminals zal vermoedelijk geen verlichting in de situatie brengen, gezien toch al veel te lange response-tijd van de computer.

Met betrekking tot de aanmaningen, is de Kamer medegedeeld dat tot en met het belastingjaar 1986 aanmaningen zijn verstuurd; in 1987 zijn weinig tot geen aanmaningen verstuurd; onnodig te zeggen dat dit geen gezonde gang van zaken is, immers deze afdeling levert het werk voor de volgende schakel in de invordering nl. de Bijzondere Invordering.
Indien men er verder rekening meehoudt, dat dwangschriften feitelijk al 14 dagen na het verzenden van de aanmaningen voor de betreffende soort vordering verzonden kunnen worden dan begrijpt men de noodzaak van een diligente aanpak van het versturen der aanmaningen.

Een bepaalde wijze voor het laten aanmaken van aanmaningen c.q. dwangschriften is er nog niet; stappen er toe zouden slechts in plannen bestaan.

Bijzondere Invordering.

De leiding van dit belangrijk onderdeel was tijdens het onderzoek nog niet aangewezen. In de aangenomen nieuwe structuur van het ontvangerskantoor geeft een 'teamleider" leiding aan een 3-tal Chefs van de onderafdelingen t.w. Deurwaarderij, Invordering en Commiezen Bijzondere Invordering. De onderafdeling Invordering is belast met de uitvoering van de gevolgen van betekeningen, waarvan de invorderingskans door de deurwaarderij bepaald is, op een loon c.q. huurvordering; verder is zij ook belast met het treffen van betalingsregelingen.

Deze onderafdeling met officieel een bemanning van 5 personen had tijdens het onderzoek slechts 3 ambtenaren tot haar beschikking. Twee ambtenaren zijn uitgeleend aan de Directie Financien, terwijl van de zojuist genoemde 3 ambtenaren één nogal vaak afwezig was. Het is dan niet verwonderlijk dat hier een enorme achterstand is geconstateerd in het opmaken van de loonvorderingen c.q. huurvorderingen.

Eind 1987 lagen er ca. 1800 stuks betekeningen, die nog in loonvorderingen moesten worden geconverteerd (uittikken op speciale formulieren). Het tijdig afwikkelen van deze loonvorderingen is belangrijk, aangezien de kans op oninbaarheid van deze zekere "vordering" groter wordt, naarmate de afwikkeling langer wordt uitgesteld. Uiteraard is hier ook renteverlies aanwezig. De Kamer is verder medegedeeld dat het opleggen van loonvorderingen is toegenomen. Indien daarbij nog het werk te vaak stilligt ten gevolge van het uitlenen van personeel aan andere afdelingen, dan verwacht de Kamer weinig verbetering in genoemde toestand.

De onderafdeling Commiezen.

Eind 1987 was deze afdeling wel bemand, maar kon niet met de eigenlijke werkzaamheden een aanvang worden gemaakt, mede in verband met het nog ontbreken van een hoofd Afd. Bijzondere Invordering. Recentelijk is in de leiding van de afdeling Bijzondere Invordering voorzien (teamleider). Hij zal tevens als waarnemend Ontvanger worden aangewezen.

7. Invordering der Belastingen.

Zoals vermeldt onder punt "Ontvangerskantoor" heeft de toenmalige Eilandelijke Accountantsdienst ook in de periode vóór 1986 haar begeleiding verleend bij de ingevoerde verwerkingsmethodes en heeft zij haar assistentie verleend o.a. bij de afstemming van de door de geautomatiseerde administratie geproduceerde cijfers. Ook deze assistentie leverde op den duur geen sluitend geheel op; bedoelde afstemmingen werden verricht op de in het jaar plaatsgevonden hebbende mutaties.

Eind 1980 bestond geen overeenstemming tussen de cijfers van vorenvermelde geautomatiseerde administratie en de schaduwadministratie op het Ontvangerskantoor. De uitstaande saldi van de diverse belastingen in die periode konden dan ook slechts met het grootste voorbehoud worden gebruikt.

Het is de Kamer niet gebleken dat naar vermelde overeenstemming in de afgelopen periode is gezocht. De saldi van de restantlijsten eind 1986 waren nog steeds opgebouwd met saldi eind 1980, met uitzondering van de post "Loonbelasting" waarvan het saldo eind 1980 niet meer in het verdere bestand is opgenomen. De redenen hiervoor konden niet worden achterhaald.

Ter invordering ontvangen kohieren:

In Afl. 1 miljoen	1987	1986	1985	1984	1983	1982	1981
Inkomstenbelasting	30,1	40,8	40,8	8,6	7,9	12,6	14,1
Loonbelasting	73,6	69,0	104,6	106,0	99,8	83,5	80,8
Winstbelasting	17,5	336,7*	176,6*	65,4	182,6	187,3	135,0
Grondbelasting	0,7	4,9	2,9	3,7	1,6	0,5	0,4
Gebruiksbelasting	0,1	-	-/- 0,4	0,8	-/- 0,1	0,3	0,2
Logeergastenbelasting	3,6	3,1	3,2	3,1	2,9	3,1	3,0
Solidariteitsbelasting	57,4	47,8	3,6				
	183,-	502,3	331,3	187,6	294,7	287,3	233,5

*incl.: Lago-aanslagen 1985: 148,- miljoen.
" 1986: 300,6 miljoen.

De aanslagen voor bovenvermelde belastingen worden, met uitzondering van de logeergastenbelasting opgelegd door de Inspectie der Belastingen.
De door het land Aruba (voorheen Eilandgebied) geheven opcenten op de Inkomstenbelasting en de Winstbelasting zijn in de cijfers begrepen.
De Motorrijtuigenbelasting wordt, vooral, omdat het vorderingsaspect ontbreekt, niet in bovenstaande beschouwing begrepen.

Hieronder volgt het verloop van de invordering t/m 1987. Opgemerkt moet worden dat de cijfers van 1985 voor wat betreft de Solidariteitsbelasting betrekking hebben op de periode september t/m december 1985. Het gebruikte tarief bedroeg t/m 1987 8,2% van het belastbaar inkomen.

Invordering:

In Afl. 1 miljoen	1987	1986	1985	1984	1983	1982	1981
Inkomstenbelasting	14,2	14,6	10,1	7,7	7,1	9,6	11,3
Loonbelasting	47,2	51,6	76,1	90,1	88,0	73,3	71,4
Winstbelasting	20,5	22,8	25,8	86,9	160,5	183,3	130,9
Grondbelasting	2,1	2,2	3,3	2,0	1,1	0,5	1,7
Gebruiksbelasting	0,0	0,1	-/- 0,3	0,7	0,1	0,3	0,1
Logeergastenbelasting	3,4	3,1	3,2	3,1	3,1	3,4	3,0
Solidariteitsbelasting	26,6	31,2	4,9				
	114,0	125,6	123,1	190,5	259,9	270,4	218,4

Een overzicht van de stand van de openstaande bedragen ultimo van de jaren vanaf 1981 geven het volgende beeld:

In Afl. 1 miljoen	1987	1986	1985	1984	1983	1982	1981
Inkomstenbelasting	118,4	102,4	76,3	45,6	44,7	43,7	40,7
Loonbelasting	119,4	93,0	75,6	47,1	31,3	19,5	9,3
Solidariteitsbelasting	50,8	20,0	1,3				
Winstbelasting	478,2 2)	481,2 2)	167,3 1)	16,6	38,1	15,9	11,9
Grondbelasting	5,0	6,4	3,6	4,0	2,3	1,7	1,8
Gebruiksbelasting	0,3	0,2	0,3	0,4	0,3	0,5	0,5
Logeergastenbelasting	0,5	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,5
	772,6	703,4	322,-	113,9	116,8	81,5	64,7
1) incl. Lago-belasting over '84 en '85 (ged.) ad.			-/- 148,0				
2) incl. Lago-belasting ad.	-/- 448,6	-/- 448,6					
	324,0	254,8	174,0				

7.1 Inkomstenbelasting.

Het uitstaand saldo blijkt in de jaren 1985 t/m 1987 enorm te zijn gestegen. De oorzaak hiervan was het achterblijven van de ontvangsten op de opgelegde aanslagen.
In 1985 legde de Inspektie over de jaren 1976 t/m 1979 nog Afl. 10,7 miljoen op en over de periode 1980 t/m 1984 Afl. 22,9 miljoen (over 1984 zelf Afl. 10,2). Een toename met Afl. 32,3 van Afl. 8,5 miljoen tot Afl. 40,8 miljoen.
De ontvangsten namen echter slechts toe met Afl. 2,4 miljoen nl. van Afl. 7,7 miljoen naar Afl. 10,1 miljoen. Eén en ander resulteerde in een Afl. 31,0 miljoen stijging van het uitstaand saldo over voornoemde jaren per eind 1985. Opgemerkt dient nog te worden dat de opcenten ingaande 1985 tot 30% van de belasting stegen (eerder 25%). In 1986 werd over de jaren 1980 t/m 1984 nog eens een bedrag van Afl. 30,3 miljoen opgelegd, terwijl voor 1985 en 1986 in totaal Afl. 11,1 miljoen werd opgelegd.

Ook in dat jaar bleven de totale ontvangsten, al hoewel een stijging van Afl. 4,5 miljoen t.o.v. 1985 tot Afl. 14,6 miljoen werd geregistreerd, ver achter bij de oplegging. Het uitstaand saldo steeg ook van Afl. 76,3 miljoen naar Afl. 102,4 miljoen eind 1986, waaronder voor de jaren 1974 t/m 1979 - Afl. 25,5 miljoen, voor 1980 t/m 1984 - Afl. 61,7 miljoen en voor 1985/1986 - 12,4 miljoen. In 1987 is over de periode voor 1979 Afl. 3,3 miljoen opgelegd en over de jaren na 1980 - Afl. 20,9 miljoen (over 1985 en 1986 Afl. 6,3 miljoen). In totaal is in 1987 Afl. 30,1 miljoen aan opgelegde aanslagen ontvangen. Ten opzichte van 1986 vertoonden de ontvangsten in 1987 - (Afl. 14,2) geen stijging. Het totale uitstaand saldo nam hierdoor t.o.v. 1986 (Afl. 102,4) toe tot Afl. 118,4 miljoen.

Uit het bovenstaande blijkt dat in de jaren 1985 t/m 1987 heel wat aanslagen over de periodes 1974 t/m 1984 zijn opgelegd. De ontvangsten gaven hiertegenover slechts een minimale stijging te zien, waardoor het uitstaand saldo ten opzichte van het jaar 1984 meer dan verdubbelde.

7.2 Loonbelasting.

In de periode na 1980 werden voor deze belasting, een voorheffing op de inkomstenbelasting sinds 1976, de volgende ontvangsten verantwoord (in miljoen florins).

1981	71,4
1982	73,3
1983	88,0
1984	90,1
1985	76,1
1986	51,6
1987	47,2

Indien de belastingplichtigen zich niet aan de bepalingen van de betrokken verordening houden, dus niet tijdig afdragen, worden ambtshalve aanslagen opgelegd.

Het verloop van de ambtsaanslagen in bovenstaande periode was als volgt (in miljoen florins).

1981	80,8
1982	83,5
1983	99,8
1984	106,0
1985	104,6
1986	69,0
1987	73,6

De stijging van de via kohieren opgelegde aanslagen geven een aanwijzing dat door de werkgevers slecht wordt afgedragen. De daling van het bedrag aan opgelegde aanslagen beginnende met 1985 kan het gevolg zijn geweest van diverse factoren, zoals

- het gedrag van de werkgevers met betrekking tot de afdrachten verbeterde;
- minder werkgevers minder aanslagen (sluiting Lago);
- afdrachten overheid beter op tijd; (ook voor de Overheid zelf werden aanslagen opgelegd!).

De Kamer wil bij deze belasting nog het volgende opmerken.
Het per eind 1980 openstaande bedrag kan niet zuiver worden bepaald, omdat vanaf 1976 de verminderingen niet zijn afgeboekt. Voor 1977 waren deze toen nog in behandeling bij de Servicio Central di Computacion (voorheen CDMA) en voor de jaren 1978 t/m 1980 waren deze niet doorgegeven door de Inspectie der Belastingen aan de CDMA.

Het uitstaande bedrag per ultimo 1980 ad. Afl. 40,0 miljoen, hetwelk in feite niet de werkelijkheid weergaf, was voor 1981 niet meer in het bestand opgenomen.

In de hierboven geschetste situatie is vanaf 1980 ook voor de jaren tot en met 1987 géén verandering gekomen.

Over de omvang van bedoelde verminderingen kon de Inspectie nog geen gegevens verstrekken.

De opgelegde boetes wegens te late afdracht van de door werkgevers ingehouden loonbelasting zijn niet begrepen in bovenstaande bedragen.
Het openstaand saldo van de boetes per ultimo 1987 bedroeg Afl. 22,9 miljoen, waaronder een bedrag ad. Afl. 13,2 miljoen van de Lago. In 1987 werd totaal opgelegd Afl. 40,1 miljoen aan boetes; hiervan werd geind Afl. 28.777,-.
Aan de juistheid van het openstaand bedrag wordt ernstig getwijfeld; het vermoeden bestaat dat hier hetzelfde gebeurt als bij de Loonbelasting i.c. dat gegeven verminderingen niet worden verwerkt.

7.3 Solidariteitsbelasting.

Deze belasting is in september 1985 ingevoerd; tot en met december 1987 was het tarief 8,2% van het belastbaar inkomen.
Het verloop van de ontvangsten uit hoofde van deze jonge belasting was: (in miljoen florins)

1985 (ged.)	4,9
1986	31,2
1987	26,6

Het verloop van de aanslagen in bovengenoemde periode was als volgt: (in miljoen florins)

1985 (ged.)	3,6
1986	47,8
1987	57,4

Ultimo 1987 gaf het uitstaand saldo volgens de administratie bij de Ontvanger een enorm bedrag van Afl. 50,8 miljoen te zien.
Hetzelfde geval als met de Loonbelasting doet zich hiervoor. Genoemde twee belastingsoorten worden op hetzelfde formulier afgedragen. Bij niet tijdig afdragen volgt een ambtshalve aanslag welke bij later voldoen van de betaling verminderd moet worden. Deze verminderingen hebben nog nooit plaatsgevonden. De omvang van deze verminderingen is de Kamer nog niet bekend.

Hét uitstaand saldo moet dan ook als totaal irreëel worden gezien.

7.4 Winstbelasting.

De oplegging en de inning van deze belasting verliep tot en met 1985 min of meer regelmatig zoals uit de onderstaande tabel blijkt.

	Oplegging	Inning
1981	135,-	130,9
1982	187,3	183,3
1983	182,6	160,5
1984	65,4	86,9
1985	28,6 (excl. Lago)	25,8
1986	36,1	22,8
1987	17,5	20,5

Het uitstaand saldo nam in deze periode weliswaar toe van 8,2 miljoen per eind 1980 tot 19,2 miljoen per eind 1985 (exclusief Lago-aanslagen).

Vanaf 1986 is het uitstaand saldo sterker toegenomen en bedroeg respectievelijk eind 1986 Afl. 32,6 miljoen en eind 1987 Afl. 29,6 (exclusief Lago). De correctie voor de Lago-aanslagen is toegepast, aangezien de inning hiervan is opgeschort, hangende een beslissing van de Raad van Beroep in Belastingzaken. In totaal heeft dit betrekking op een bedrag van Afl. 448,6 miljoen. Een analyse van de uitstaande saldi is over de afgelopen periode niet mogelijk. De beoordeling van de lijst van uitstaande posten naar inbaarheid heeft in jaren niet plaatsgevonden.

7.5 Grondbelasting.

De aanslagoplegging van deze belasting geschiedt onregelmatig en erg laat door de Inspektie der Belastingen, wat natuurlijk zijn effect zal hebben op de invordering en deze dus bemoeilijkt. Een opsomming van de ter invordering ontvangen kohieren geeft het volgende beeld.

1981 - Afl.	413.000	1985 - Afl.	2.908.000
1982 - "	455.000	1986 - "	4.890.000
1983 - "	1.611.000	1987 - "	734.000
1984 - "	3.682.000		

Het grootste gedeelte aan aanslagen over 1982 is pas in 1985 opgelegd; dit was ook het geval met de aanslagen over de jaren 1983 en 1984, die in 1986 zijn opgelegd.
Eind 1987 waren nog géén aanslagen over 1985, 1986 en over 1987 verschenen. Geschat wordt dat dit een bedrag van ca. 5 miljoen zal bedragen. De ontvangsten in voornoemde jaren zijn als volgt:

1981 - Afl.	1.707.000	1985 - Afl.	3.252.000
1982 - "	480.300	1986 - "	2.161.000
1983 - "	1.052.000	1987 - "	2.180.000
1984 - "	2.026.000		

7.6 Gebruiksbelasting.

Bij deze belasting is ook sprake van een zeer onregelmatige oplegging, terwijl deze ook nog met grote vertraging plaatsvindt. De hieronder volgende opstelling zal dit nader toelichten.

1981 - Afl.	164.300	1985 - -/- Afl.	435.000
1982 - "	304.900	1986 - "	21.924
1983 - -/- "	88.600	1987 - "	101.800
1984 -	754.700		

In 1985 is slechts één aanslag van Afl. 21.924 over 1984 opgelegd. In 1986 werd weer voor eenzelfde bedrag opgelegd over 1985. In 1987 is er kennelijk een verbetering in de oplegging. Over 1986 en 1987 werden respectievelijk Afl. 66.900,- en Afl. 40.700,- opgelegd.
De ontvangen bedragen over voornoemde periode waren als volgt:

1981 -	Afl.	121.300
1982 -	"	311.100
1983 -	"	147.100
1984 -	"	669.500
1985 - -/-	"	340.400
1986 -	"	55.200
1987 -	"	34.600

7.7 Logeergastenbelasting.

Deze belasting is ten aanzien van de afdrachten ingaande 1 januari 1980 gewijzigd (A.B. 1979 #21 dd. 22-12-79). Deze belasting dient op aangifte maandelijks te worden afgedragen vòòr de 15de van de maand.

De ontvangsten uit hoofde van deze belasting beliepen:

1981 -	Afl.	2.993.000	1985 -	Afl.	3.177.000
1982 -	"	3.363.000	1986 -	"	3.077.000
1983 -	"	3.063.000	1987 -	"	3.352.000
1984 -	"	3.071.000			

De afdrachten van belasting verliep in de laatste drie jaren tamelijk goed, ofschoon voor 1987 een lichte verslechtering valt te bespeuren, zoals hieronder is te zien.

opgelegd in het jaar over het jaar	Ontvangsten hierop	%
1985 - 2.953.400	2.940.700	99,5
1986 - 2.799.700	2.799.700	100,0
1987 - 3.284.400	3.060.000	93,2

Voor zover de Kamer bekend, vindt er geen controle plaats op de door de hotels verstrekte gegevens. Controle daarvan is zeker gewenst.

8. Stand van de overige vorderingen.

In de ten aanzien van dit onderwerp gemaakte opstelling zijn de belangrijkste vorderingen op derden vermeld, de vorderingen op de overheid (land en bedrijven) zijn zoveel mogelijk buitenbeschouwing gelaten. De cijfers zijn verkregen uit de ongecontroleerde administratie van het Ontvangerskantoor.

De vermelding van de cijfers over 1987 is bij dit verslag niet mogelijk gebleken,

aangezien bij het schrijven van dit verslag nog geen verzoek was uitgegaan voor de produktie (restantlijsten) hiervan. Vernomen is dat het hier één van de uitdraailijsten betreft die slechts op verzoek worden geproduceerd door Servicio Central di Computacion. De Kamer wil met betrekking tot deze opstelling opmerken, dat vooral in verband met de in het verleden plaatsgevonden veranderingen in postnummers van de begrotingen, maar vooral laatstelijk met het overgaan van eilandgebied naar land Aruba en het daarmee overstappen op totaal andere indeling van de begroting (hoofdstukken, § en posten) het mogelijk is dat de samenstelling van het bedrag van een post niet juist is.
Te meer daar conversie van oude postnummers naar nieuwe nummers in de administratie slechts gedeeltelijk heeft plaatsgevonden.

Met het bovenstaande wil de Kamer erop wijzen, dat bedoelde cijfers slechts met het grootste voorbehoud kunnen worden gebruikt.

	Bedragen x Afl. 1.000 ultimo 1986
Erfpacht	3.143
Optierecht	703
Huurgronden	308
Verpleging van on- en minvermogenden	480
Schoolgelden	637
Terug te ontvangen onderwijsbijdragen	433
Studiekosten en te ontvangen ouderlijke bijdrage	1.526
Alimentatie	140
Leges	50
Precariorecht	55
Vergunningsrecht	99
Hydroponics	22
Rioolafvoerrecht	-/- 12
transporteren	7.584

	Bedragen x Afl. 1.000 ultimo 1986
transport	7.584
Maritieme aangelegenheden	452
Vrije Zone	304
Speelvergunningsrecht	1.939
Bijdrage van Casino-houders in controle kosten	2.845
Te vorderen van het buitenland	762
	13.886
Aruven	12.980
Totaal	26.866

Opgemerkt zij, dat het bedrag ad. Afl. 26,8 miljoen een onderdeel vormt van het bedrag ad. Afl. 60,3 miljoen, welk bedrag het totaal vormt van de lijst aan openstaande machtigingen tot ontvangst.

Erfpachtsrecht.

Het vermelde saldo bestaat naast machtiging en tot ontvangst (AO's) ook nog uit uitstaande bedragen aan opgelegde aanslagen (kohieren). Het uitstaand bedrag aan laatst genoemde bedroeg in totaal Afl. 2.383.800,-, voornamelijk aanslagen over 1974 t/m 1985 (Afl. 2.355.700).

In 1986 is in totaal invorderbaar gesteld aan kohieren Afl. 2.414.800,-.
Hierop werd voor een totaal bedrag van Afl. 1.647.400,- ontvangen. Het uitstaand saldo nam daardoor toe van Afl. 1.616.400,- eind 1985 tot Afl. 2.383.800,- eind 1986 ; hiervan kan de volgende specificatie worden gegeven:

1953 t/m 1973	-	Afl.	44.100
1974 t/m 1979	-	"	256.400
1980	-	"	124.800
1981	-	"	164.100
1982	-	"	237.500
1983	-	"	403.600
1984	-	"	745.200
1985	-	"	424.100
1986	-	"	16.000 -/-
		Afl.	2.383.800

Eind 1986 was nog op te leggen de jaren 1985 (gedeeltelijk) en 1986 geheel. Naar schatting een bedrag van ruim Afl. 2,2 miljoen.
Voor zover nagagaan is in 1987 slechts Afl. 1.295.200,- opgelegd, voornamelijk 1985, terwijl slechts Afl. 326.400 over 1986 is opgelegd en over 1987 nihil.

Optierecht.

Dit recht is verschuldigd bij het verkrijgen van een stuk land in optie, waarvan de hoogte afhankelijk is van de gewenste termijn.
Alhoewel in het optiebesluit de bepaling wordt opgenomen dat bij geen betaling van het verschuldigde bedrag binnen 1 maand na dagtekening, het optierecht vervalt, wordt hier weinig de hand aangehouden.
In het openstaand bedrag komen dan ook diverse maatschappijen voor die ondertussen reeds van dat recht gebruik hebben gemaakt en reeds gebouwd hebben. Hier moet geconcludeerd worden dat inning niet plaats heeft gevonden.
Anderszijds moet geconstateerd worden, dat voor de andere openstaande bedragen de vraag gesteld kan worden of deze niet vervallen (automatisch volgens de bepaling) zijn. Een duidelijk bewijs van een intrekking of vervallen verklaring wordt voorzover bekend niet opgemaakt. Deze posten zullen moeten worden bekeken op de werkelijkheid.

Uit het bovenstaande blijkt dat aan de juistheid van het openstaande saldo wordt getwijfeld.

Ultimo 1986 beliep dit een bedrag van Afl. 702.000,- welke als volgt kan worden gespecificeerd.

1983 -	Afl.	600 -/-
1984 -	"	200.600
1985 -	"	340.000
1986 -	"	162.000
	Afl.	702.000

Huurgronden.

Het uitstaand saldo ultimo 1986 vertoont ten opzichte van het vorige jaar (Afl. 349.000) een lichte daling.
In 1986 werd voor een totaal bedrag van Afl. 36.800,- aan opgelegde kohieren ontvangen. Hierop werd betaald Afl. 107.900,-. Aan uitgeschreven MTO's werd ontvangen Afl. 47.900,- en werd hierop ontvangen Afl. 18.100,-.
Het bovenstaande resulteerde per saldo in een daling van Afl. 41.200,- van het uitstaande saldo ultimo 1986, waarvan de specificatie als volgt:

voor 1980 -	Afl.	133.300
1981 -	"	3.800
1982 -	"	2.300
1983 -	"	4.200 -/-
1984 -	"	8.900
1985 -	"	136.900
1986 -	"	26.700
	Afl.	307.700

Opgemerkt wordt dat in bovengenoemd saldo nog een bedrag zit van Afl. 138.200,-, welke uit 1985 dateert, verschuldigd door een plaatselijke N.V.

Terugvordering studiekosten en te ontvangen ouderlijke bijdrage.

De inning is erg verwaarloosd. Het uitstaande saldo bestaat voor het grootste gedeelte uit saldi over de jaren 1974 t/m 1986 in totaal Afl. 1.487.700,-.

Retributie rioolafvoerrecht.

Het openstaande saldo ultimo 1986 was credit, wat betekent dat in feite het bedrag aan saldi terug betaald zou moeten worden.

In dit geval zou het niet geheel juist zijn. Moeilijkheden met de inning, welke aan vele onjuistheden bij de oplegging van aanslagen te wijten zijn, hebben ertoe geleid dat vanaf 1975 geen aanslagen meer zijn opgelegd, terwijl de ontvangsten (vooruitbetalingen) nog steeds binnen komen.

In 1987 zou geen verandering in voornoemde situatie zijn getreden.

Aangedrongen wordt om verbeteringen van de inningsprocedure c.q. de heffing weer ter hand te nemen.

Maritieme aangelegenheden.

Het bedrag bestaat geheel uit vorderingen op Scheepvaartmaatschappijen en dateren uit de periode 1975 t/m 1984.

Vrije Zone.

Dit betreft vorderingen uit huurgrond en bedrijfsgebouwen uit de jaren 1975 t/m 1986.

Speelvergunningsrecht.

Het bedrag ultimo 1986 bestaat voornamelijk uit saldi over 1981 (Afl. 252.300,-) en over 1985 (Afl. 1.649.700,-) en betroffen vergunningsrechten verschuldigd door de N.V. Aruven.

In 1986 is de wijze van inning veranderd en moet het verschuldigde maandelijks vóór de 15de op aangifte door de houder worden afgedragen, bij nalatigheid volgt een naheffingsaanslag.

Bijdrage van Casino-houders in de controle kosten.

De lonen en sociale lasten voor de casino-controleurs worden in eerste instantie door het Land voorheen Eilandgebied betaald en later doorberekend aan de vergunninghouders.

Het uitstaande saldo per het einde van 1986 bestaat hoofdzakelijk uit nog verschuldigde bedragen van Aruven N.V. ad. Afl. 2.233.700,-; hiervan kan de volgende specificatie worden gegeven.

1981 -	Afl.	120.100
1982 -	"	371.300
1983 -	"	40.900
1984 -	"	591.400
1985 -	"	743.100
1986 -	"	366.900
	Afl.	2.233.700

Het restant bestaat uit vorderingen op een tweetal andere hotelmaatschappijen tot een bedrag van Afl. 627.800,-.

Aruven.

Dit bedrag betreft achterstallige rentebijdrage van de N.V. Aruven, waarvoor machtigingen tot ontvangst zijn uitgeschreven in 1981, 1982, 1984 en 1985 tot een totaalbedrag van Afl. 8.888.100,- en achterstallige aflossingen op verstrekte leningen over 1984 en 1985 tot een bedrag van Afl. 4.091.600,-.
In totaal dus een bedrag van Afl. 12.979.700,-.
Overigens moet hierbij wel vermeld worden, dat dit laatste bedrag niet in overeenstemming is met de jaarrekening van de N.V. Aruven over 1986.

Te vorderen van het buitenland.

Voormeld bedrag was aanvankelijk reeds in december 1985 per bank betaald. Eind februari 1986 zou achteraf een correctie hierop hebben plaatsgevonden en werd hiervoor in de plaats een bedrag van Afl. 710.994,- in

ontvangst geboekt.

Op een nog niet te verklaren wijze is de betreffende originele machtiging tot ontvangst in het bestand als nog te vorderen blijven staan.
De nodige correcties worden dringend verzocht.

Algemeen.

Onder de vorderingen komen ongetwijfeld vele oninbare posten voor die na onderzoek voor afschrijving in aanmerking kunnen komen. Posten als verpleegkosten van on- en minvermogenden, Aruba Hydroponics uit 1969 en Cocarni N.V. uit 1983 en Olde Molen uit 1964 kunnen hier als voorbeeld worden aangehaald. De lijst van uitstaande posten vertoont mede door het hierboven vermelde geen reëel beeld. De omvang van het bedrag dat dan ook als af te schrijven in aanmerking zou komen, is in het geheel onbekend.

Het is de Kamer echter bekend dat stappen zullen worden genomen om tot een reëeler beeld te komen voor wat betreft de jaarrekening 1987.

9. Slotopmerkingen.

De Rekenkamer is zich ervan bewust, dat in dit eerste verslag een aantal paragrafen ontbreken, welke in de verslagen over het eilandgebied Aruba van de Rekenkamer van de Nederlandse Antillen jaarlijks voorkwamen. Voor het grootste deel zullen deze paragrafen in de komende verslagen wederom gaan verschijnen. Dat dit thans nog niet het geval is, vindt zijn oorzaak in feit, dat deze Rekenkamer nog de eigen gegevensbestanden moet opbouwen en/of dat ten aanzien van een aantal onderwerpen nog nader onderzoek moet plaatsvinden, hetzij door de Kamer zelf, hetzij door anderen. In dit verband moge mede worden verwezen naar de eerste paragrafen van dit verslag inzake de oprichting (in de loop van 1987), de

(vrij schamele) personeelsbezetting, de voorgenomen werkwijze, waarbij de voorrang zal worden gegeven aan het afwerken van de gereedgekomen landsrekeningen en de gesignaleerde achterstanden, waardoor de meergenoemde gegevensbestanden ernstige lacunes vertonen. Hierbij kan ook nog gevoegd worden de wens van de Kamer, om ook actief bezig te zijn met de opruiming van administratieve achterstanden en de verbetering van de vigerende wetgeving op financieel gebied.

Hier tegenover kan thans reeds worden gesteld, dat de Rekenkamer het voornemen heeft, op de kortst mogelijke termijn eigen onderzoeken te entameren en hierover tussentijds te rapporteren.

Oranjestad, 23 juni 1988.
De Algemene Rekenkamer Aruba.

Drs. R. Henriquez,
Voorzitter.

W. van 't Sant,R.A.
Secretaris.